

Dosar nr. 2r-604/19

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (jud.: E. Ciubotaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud.: I. Muruianu, I. Cotruță, N. Simciuc)

DECIZIE

27 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Igor Stratulat, reprezentant de avocatul Ion Luca,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Stratulat împotriva Ludmilei Stratulat cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori,

împotriva încheierii din 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea lui Igor Stratulat cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și a fost restituit apelul declarat de Igor Stratulat împotriva hotărârii din 09 aprilie 2019 a Judecătoria Orhei, sediul Central, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen,

c o n s t a t ă:

La 08 februarie 2019 Igor Stratulat a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ludmilei Stratulat cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori (f.d. 2).

Prin hotărârea din 09 aprilie 2019 a Judecătoria Orhei, sediul Central, cererea de chemare în judecată depusă de Igor Stratulat împotriva Ludmilei Stratulat cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d. 28).

La 07 iunie 2019 Igor Stratulat a depus cerere cu privire la întocmirea integrală a hotărârii judecătorești pronunțată în prezenta cauză (f.d. 33).

Tot, la 07 iunie 2019 Igor Stratulat a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 09 aprilie 2019 a Judecătoria Orhei, sediul Central, prin care a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea acestuia, casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii sale.

Prin încheierea din 19 iunie 2019 a Judecătoria Orhei, sediul Central, cererea lui Igor Stratulat cu privire la întocmirea integrală a hotărârii judecătorești, pronunțată la 09 aprilie 2019, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Stratulat împotriva Ludmilei Stratulat cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori, a fost respinsă ca fiind depusă tardiv (f.d. 34-35).

Prin încheierea din 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea lui Igor Stratulat cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și a fost restituit apelul declarat de Igor Stratulat împotriva hotărârii din 09 aprilie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen (f.d. 48-49).

La 27 septembrie 2019 Igor Stratulat, reprezentant de avocatul Ion Luca a declarat recurs împotriva încheierii din 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii contestate, repunerea lui Igor Stratulat în termenul de declarare a apelului și trimiterea cauzei la examinare în instanța de apel (f.d. 52-53).

În motivarea recursului, recurentul Igor Stratulat, reprezentant de avocatul Ion Luca a indicat că prin încheierea recurată i se îngrădește flagrant dreptul de acces liber la justiție garantat de art. 20 din Constituție. De altfel, încheierea recurată îl plasează într-o situație în care nu poate să aibă parte de rejudecarea cauzei sale în apel, în condițiile în care instanța de fond a admis o multitudine de ilegalități care îl împovărează la achitarea unor sume exorbitant de mari, și care sunt exagerate și ilegale. Respectiv, unica modalitate de remediere a situației este reexaminarea cauzei în ordine de apel.

Recurentul Igor Stratulat, reprezentant de avocatul Ion Luca a precizat că instanța de apel a dat o interpretare necorespunzătoare circumstanței precum că a omis nejustificat termenul de apel, deoarece la ședința din 09 aprilie 2019 a fost prezent doar avocatul din oficiu, Valeriu Covaș, iar cu hotărârea contestată a făcut cunoștință abia la 06 iunie 2019 când i-a fost eliberat dispozitivului acesteia. Respectiv, apelul a fost declarat la 07 iunie 2019.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de recurs reține că, încheierea Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea lui Igor Stratulat cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și a fost restituit apelul declarat de Igor Stratulat împotriva hotărârii din 09 aprilie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen, a fost emisă la 11 septembrie 2019 și a fost contestată de Igor Stratulat, reprezentant de avocatul Ion Luca, la 27 septembrie 2019 (f.d. 52-53).

Astfel, recursul declarat de Igor Stratulat, reprezentant de avocatul Ion Luca, la 27 septembrie 2019, a fost depus cu respectarea termenului prevăzut de art. 425 Cod de procedură civilă.

Examinând recursul declarat de Igor Stratulat, reprezentant de avocatul Ion Luca, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Iar, în conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea din 09 aprilie 2019 a Judecătorei Orhei, sediul Central, cererea de chemare în judecată depusă de Igor Stratulat împotriva Ludmillei Stratulat cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d. 28).

La 07 iunie 2019 Igor Stratulat a declarat apel împotriva hotărârii din 09 aprilie 2019 a Judecătorei Orhei, sediul Central, prin care a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea acestuia, casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii sale.

Prin încheierea din 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea lui Igor Stratulat cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și a fost restituit apelul declarat de Igor Stratulat împotriva hotărârii din 09 aprilie 2019 a Judecătorei Orhei, sediul Central, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen (f.d. 48-49).

Verificând legalitatea încheierii contestate, în limitele invocate în recurs, prin prisma respectării de către instanța de apel a normelor de drept procedural, la emiterea acesteia, Colegiul, consideră că, instanța de apel corect a respins cererea lui Igor Stratulat cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și a restituit apelul declarat de Igor Stratulat împotriva hotărârii din 09 aprilie 2019 a Judecătorei Orhei, sediul Central, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen, în temeiul art. 369 lit. b) Cod de procedură civilă, din motivele reținute infra.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) Cod de procedură civilă, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Art. 113 Cod de procedură civilă, prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Din actele cauzei s-a stabilit că, la 09 aprilie 2019 a fost pronunțat dispozitivul hotărârii din 09 aprilie 2019 a Judecătorei Orhei, sediul Central, prin care a fost respinsă ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Igor Stratulat împotriva Ludmillei Stratulat cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori.

Tot, la 09 aprilie 2019 copia dispozitivului hotărârii din 09 aprilie 2019 a Judecătorei Orhei, sediul Central a fost înmănată contra semnătură reprezentantului din oficiu a reclamantului Igor Stratulat, avocatului Valeriu Covaș (f.d. 24, 29, 31).

Prin urmare, termenul de declarare a apelului a început să curgă de la 10 aprilie 2019, ziua imediat următoare datei când a fost pronunțat dispozitivul hotărârii primei instanțe și a expirat la data de 09 mai 2019, aceasta fiind ultima zi de depunere a apelului.

Contrar normelor procedurale enunțate mai sus, cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe a fost depusă de Igor Stratulat și înregistrată abia la 07 iunie

2019 (f.d. 37), respectiv cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă.

În speță, instanța de recurs conchide că, Igor Stratulat odată cu depunerea apelului împotriva hotărârii primei instanțe nu a prezentat careva probe în confirmarea imposibilității îndeplinirii actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege, limitându-se doar la menționarea formală că a recepționat dispozitivul hotărârii la 06 iunie 2019.

Conform art. 116 Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Astfel, ținând cont de faptul că însuși Igor Stratulat a inițiat prezenta cauză civilă, fiind prezent la toate ședințele de judecată, cu excepție când a fost pronunțat dispozitivul hotărârii, ultimul urma să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (Van Harn vs Germany, nr.7557/03 din 11 septembrie 2007), de a-și proteja dreptul de acces la instanță și de a îndeplini actele procedurale în termenii prevăzuți de lege, fapt ignorat de acesta și care în consecință a generat omiterea neîntemeiată a termenului prescris la depunerea apelului, iar prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ca urmare a expirării termenului de atac incontestabil ar leza principiul securității raporturilor juridice.

În această conjunctură, Colegiul menționează că nu poate fi reținut argumentul recurentului Igor Stratulat că apelul a fost depus a doua zi după ce a făcut cunoștință cu dispozitivul hotărârii contestate, or art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, prevede expres că, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii și nu din momentul primirii copiei hotărârii sau a dispozitivului acesteia.

Mai mult ca atât, instanța de recurs învederează că art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, nu condiționează termenul de 30 de zile de declarare a apelului din data aducerii la cunoștință a dispozitivului hotărârii, dar din data pronunțării dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Cod de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Totodată, instanța de recurs reiterează că copia dispozitivului hotărârii din 09 aprilie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Central a fost înmănată contra semnătură reprezentantului din oficiu a reclamantului Igor Stratulat, avocatului Valeriu Covaș, iar conform art. 75 alin. (4) Cod de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sînt obligatorii pentru persoana

reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Astfel, Colegiul reține că recurentul în cazul dat nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea dreptului de acces la justiție.

Prin urmare, instanța de apel întemeiat a conchis asupra necesității respingerii cerinței de repunere în termen a cererii de apel, în cazul în care nu au fost prezentate motive întemeiate și nici probe pentru repunerea în termen.

Soluția de respingere a cererii de repunere în termen este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și în așa mod ar implica încălcarea principiului securității raporturilor juridice.

În hotărârea CtEDO pronunțată în cauza Ponomaryov vs Ucraina (03 aprilie 2008), Curtea Europeană a notat că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Reglementări similare au fost statuate de către înalta Curte și în cauzele Ceachir vs Moldova, Popov vs Moldova, Melnic vs Moldova, în care s-a menționat că, prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către părți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat dreptul la un proces echitabil.

Curtea a admis că revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termen de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. În toate cazurile, instanțele interne ar trebui să verifice dacă motivele de repunere în termen ar putea justifica o ingerință în principiul autorității de lucru judecat.

Prin urmare, Colegiul consideră că instanța de apel întemeiat a emis încheierea din 11 septembrie 2019, deoarece apelantul nu și-a exercitat fără motive întemeiate drepturile sale procedurale, iar în consecință Curtea de Apel Chișinău a curmat în mod legal orice abuz din partea acestuia.

În susținerea celor relatate, Colegiul consideră necesar a fi reținute și prevederile art. 10 alin. (1)-(3) Cod de procedură civilă, care statuează că, sancțiunile procedurale sînt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii,

constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Reieșind din cele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele indicate de recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Igor Stratulat, reprezentant de avocatul Ion Luca și a menține încheierea din 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Igor Stratulat, reprezentant de avocatul Ion Luca.

Se menține încheierea din 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Stratulat împotriva Ludmillei Stratulat cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul

judcătorii

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari

Nina Vascan